

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Sic primò quæri debet regnum Dei, ut secundò nil ita quæri possit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

2. Tim. 2. *gotis secularibus, ut ei placeat cui se probavit,*
 Apoc. 12. *quia si se his implicaret non Deo militaret, vel*
milicans expugnaretur, vinceretur. Quid por-
co aliud significat mulier illa quam Joannes vi-
dit sole amictam, stellis coronatam, & Luna
sub pedibus ejus? Nonne anima quæ vis est cœ-
lo nata, cœlo intendens, quæ Lunam habet sub
pedibus non in capite, id est, curam temporalium
& mutabilium infra res æternas & immuta-
biles, alioquin stellas non attingeret, cœlum
non possideret.

Gen. 27. *Hæc est denique differentia benedictionis Ja-*
cob & Esau, qui figuram exhibent electorum, &
reprobatorum. Nam cum utrique à Patre pro-
mittatur ros cœli & pinguedo terræ; in hoc po-
tissimum diversa est hæc promissio, quod ros
cœli assignetur Jacob ante pinguedinem terræ:
& contra, pinguedo terræ detur Esau ante ro-
rem cœli. Quasi diceretur, hoc uno maxime
differe in vicem electos & reprobos, quod illi
primò regnum Dei & justitiam ejus quærant,
tum omnia illis adjiciantur; isti verò reprobi
primò velint terrena omnia sibi adjici, tum re-
gnum Dei quærent, sed quærent; ac non in-
venient, non acquirent: Ibi erit stridor
Luc. 13. & stridor dentium, cum videritis Abraham & Isaac
& Jacob, & omnes Prophetas in regno Dei, vos
autem expelli foras. Et venient ab Oriente & Oc-
cidente & Aquilone & Austro, & accumbent in
regno Dei. Et ecce sunt novissimi qui erunt pri-
mi, & sunt primi qui erunt novissimi. Id est, illi
sunt qui expellentur foras qui primi sunt in cu-
ris hujus sæculi.

III. PUNCTUM.

ERGO nisi primum quæras Regnum Dei,
 Apoc. 3. *quantumvis aliter illud quæras, non acqui-*
ras: Quia dum alia magis curabis, major ista
curate abstrahet ab illa quæ acquirendo Dei re-
gno est necessaria, sicque opera tua non inveni-

entur plena coram Deo, sic tepidus eris nec cali-
 dus quod pejus est quàm esse frigidum: sic mo-
 dicam habebis virtutem quæ dum appendetur,
 non erit regno emendo sufficiens: sic licet ali-
 qualem tuum laborem sciat Dominus, habebit
 tamen adversum te, *Quod charitatem tuam pri-*
mam reliquisti, & nisi prima opera facias veniet
tibi, & movebit candelabrum tuum de loco suo,
nisi pœnitentiam egeris, Quæ omnia sic expressis
denuntiata verbis, nonne veritatem aperte con-
firmant? Nonne ejus declarant praxim? Non-
ne ut primum illud quæramus regnum Dei, nos
vehementer excitant?

Quid stultius, & à communi hominum agen-
 di more disjunctius, quàm minora præferre ma-
 joribus, lucem tenebris, & mendacium veritati
 postponere? Quid sentires de homine qui bre-
 viori calcando calceo pedem absunderet?
 Nonne hunc stultum diceres? Cur porro nisi
 quia cum calceus sit propter pedem, non pes
 propter calceum, velanus ille sit qui hunc inver-
 tit ordinem cum aperto sui detrimento. At non-
 ne hoc ipsum est, cum corpus præfertur animæ,
 cum æterna cedunt temporalibus & Christus
 mundo posthabetur? Nonne sicut vestimentum
 propter corpus, ita & corpus propter animam?
 Nonne hunc pervertit ordinem cum manifesto
 sui damno, qui plus in corpus quàm animam
 impendit curæ ac studii? *Nunquid poterit ali-*
quis gustare quod gustatum affert mortem? Non-
ne gustus, nonne voluptas cedunt timori mor-
tis aut amoris vitæ? Cur non igitur cedent ti-
mori mortis animæ, vel amoris vitæ sempiter-
næ? O stulti & tardi corde ad credendum!

Vide in 2. parte, Feria 6. post Oct. Ascension.
 Sic dignum est cœlum nostris deside-
 riis, ut nisi cœlum desideres, *Quan-*
tum scilicet desiderare par est, cœlo sis in-
dignus.

ALIA VERITAS PRACTICA,
 præcedenti connexa.

Sic primò quæri debet regnum Dei, ut secun-
 dò nil ita quæri possit.

SENSVS ET RATIO EST, *Quod quæri debet*
regnum Dei, tanquam finis.
Sed secundo nil ita quæri potest, ut finis.
Ergo sic primò quæri debet regnum Dei, ut secun-
dò nil ita quæri possit. In quo tamen multi

peccant.

I. PUNCTUM.

HANC Veritatem multum illustrat
 præcedens veritas, & præcedentem ve-
 ritatem multum ista confirmat.
 Si 2. Quod

Quod enim supra dictum est de notione hujus vocis primò sive primùm, huc recurrit, ut non tam significet ordinem numeri quam dignitatis sic nempe intelligendum quod modo proponitur; Sic primò regnum Dei quari debet ut secundo nil ita quari possit. Quasi diceretur, possunt quidem secundo quari alia, sed non quo sensu quæritur primò regnum Dei. Nam sic primò quæritur regnum Dei tanquam finis, tanquam ex se & propter se nobis appetendum: non ita verò alia quæ secundo quærentur: non sic ut finis & propter se possunt appeti, sed velut secundaria, velut media quædam ad illum unum finem ordinata, & propter illum solum usurpanda.

Hinc autem ut dixi plurimum roborantur quæ considerata sunt de comparatione terrenorum cum celestibus & divinis: nam si illa tantam ut media quædam ad finem desiderari possunt, quomodo vehementius possunt desiderari quam ipse finis? Quis medicinam quæ propter sanitatem tantum assumetur, magis diligat quam ipsam sanitatem? Quod si sanitati officeret medicina vel cibus, quis amans sanitatis non medicinam & cibum fugeret? Sic planè si ob sunt terrena celestibus, quis amator salutis non terrena caveat?

Age igitur expendamus attentius quo sensu primùm quæri debeat regnum Dei, nempe ut finis, qui quidem tripliciter cogitari potest. Primò ut significet perfectionem nostram: Dicitur enim finis qui consumit & dicitur finis qui perficit. S. Augustinus: aliter quippe intelligimus cum audimus, finitus est cibus qui manducabatur; & aliter intelligimus cum audimus, finita est vestis qua texebatur; in utroque audimus, finitum est sed cibus ut jam non esset, vestis ut perfecta esset, finis ergo noster, perfectio nostra esse debet. Sic itaque primò quæri debet regnum Dei, tanquam nostra perfectio, sic enim unimur divinæ voluntati quæ nos eductura voluit per quotidiana media quæ ministrat; & in illa unione nostra est perfectio, perfecta est illa voluntas Dei de qua sanctus Apostolus, *Vi probetur qua sit voluntas Dei bona, beneplacens & perfecta*; Nempe ut sæpe dictum est voluntas Dei cum quidquid vult facimus; est vera beneplacens quando illo quò vult modo agimus; perfecta denique est, cum unum quem habet finem nobis proponimus. Possentne proponi melior?

Secundo finis dicitur quod propter se appetitur nec ultra, si finis est ultimus, referri potest. Cū

autem regnum Dei sit ipse Deus in nobis regnans per gratiam & per gloriam, sic profectò tanquam finis primò quæri debet, quia nihil ultra est quod supra quæri possit. Sunt quidem varij gradus & speciei ejus inquirendi, sed dum ipse semper quæratur semper finis noster quæritur, quocumque modo quærat. *Quarite Dominum, & confirmamini, quarite faciem ejus semper. Sed si semper quæritur, quando invenitur ait sanctus Augustinus. An semper dixit, in tota vita ista quæ hic vivitur, ex quo nos id facere debere cognovimus, quando & invenitur quærendus est? Iam quippe illum invenit fides; sed adhuc eum quærit spes. Caritas autem & invenit eum per fidem; & eum quærit habere per speciem, ubi tunc sic invenietur ne sufficiat nobis, & alterius non quærat.*

Tertio finis dicitur quies seu quoddam veluti centrum in quo aliquid requiescit tanquam in termino quem præcedebat; sic manifestè regnum Dei finis est noster, nostra quies, nostra felicitas, hic quidem inchoata per justitiam seu virtutem quæ nos ducit ad patriam; illic verò perfecta & completa, quo in sensu quæri debet regnum Dei, statuendo nostram omnem felicitatem & requiem in illo quærendo inveniendo & possidendo. *Hac requies mea in seculum seculi, hic habitabo quoniam elegi eam. FESTINEMUS ergo ingredi in illam requiem.* Id est, hoc unum intendamus, non retardemur in alijs degustandis, ne si forte nimis retardemur, non possimus in illam ingredi requiem. Sic festinatur non corporis passibus, sed animi affectibus.

II. PUNCTUM,

SED secundo nil ita quari potest, ut finis.

Nil ita ex terrenis quæri potest tanquam nostra perfectio; nihil in creaturis omnib⁹ quod per se sic appetendum, & ultra quod aliud quæri non possit; nihil in quo quiescamus, nihil quod ut finem & scopum præcedamus. Quid enim sunt creata omnia quam vanitas vanitatum, & afflictio spiritus & casta sollicitudo mentis? Et tu in his finem tuum ponas? Tu nihil ultra quæras? Tu tanquam illa sint bona in se, bonumque tuum, quæras? Ita planè sit dum peccatur peccato illo quod mortem affert. Non aliter peccatum lethale est, nec aliter æterna punitur poena quam quod in creatura ponitur finis ultimus. Et licet secundo quæratur loco, sic tamen quæritur quasi

Ps. 104.

Ps. 131.

Hebr. 4.

Ecl. 1. 2.

quasi primò quæretur. Nam primò & finis hinc pro eodem habentur, ut dictum est, sicque propter ea quod uni regno Dei debetur ut primò quæritur, hoc peccator creaturæ defert, hoc voluptati, hoc pecuniæ, hoc vanitati. Nec efficitur probari potest nil posse quæri ut finem ultimum, quam dicendo nil posse quæri quod sit leuiter ferum, quod sit mortale peccatum. Quæ de re vide quæ fultis proferuntur in hac parte, Dominica prima: & in quarta, Sabbato Hebdom. 18.

III. PUNCTUM.

SIC primò igitur quari debet regnum Dei, ut secundò milita quari possit, Quod utrumque simul expressè a sancto Augustino traditur dum Christi Domini verba sic exponit: *Quid de interitu inter bonum quod appetendum est, & necessarium quod sumendum est, hac sententia declaravit cum ait: quærite primò regnum Dei & iustitiam eius, & hæc omnia apponentur vobis. Regnum ergo & iustitia Dei bonum nostrum est, & hoc appetendum, & ibi finis constituendus propter quod omnia faciamus quacunque facimus: sed quia in hac vita militamus ut ad illud regnum pervenire possimus, quæ vita sine his necessariis agi non potest: apponentur vobis hæc inquit, sed vos regnum Dei & iustitiam eius primò quærite. Cum enim dicit illud primò significavit quod hoc posterius quærendum est non tempore, sed dignitate. Illud tanquam bonum nostrum, hoc tanquam necessarium nostrum, necessarium autem propter illud bonum. Neque enim verbi gratia, debemus Evangelizare ut manducemus; sed ideo manducare, ut Evangelizemus. Et post multa. Et ideo cum dixisset: quærite primò regnum Dei & iustitiam eius, non dixit, deinde ista quærite, quamvis sint necessaria, sed ait, hæc omnia apponentur vobis, id est consequenter, si illa quæritis sine illo vestro impedimento, ne cum ista quæritis, illinc advertamini, aut ne duos fines constituatis, ut & regnum Dei propter se appetatis, & ista necessaria: sed hæc potius propter illud. Ita vobis non deerunt, quia duobus Dominis servire non potestis. Duobus autem Dominis servire conatur, qui & regnum Dei pro magno bono appetit, & hæc omnia temporalia. Non poterit autem simplicem habere oculum, & uni Domino servire, nisi quacunque sunt cætera, si sunt necessaria, propter hoc unum assumat; id est, propter regnum Dei. Et post pauca:*

Ergo simplici corde tantummodo propter regnum Dei debemus operari bonum ad omnes: non autem in hac operatione vel solam vel cum regno Dei mercedem temporalem cogitare, quorum omnium temporalium nomine crastinus posuit dicens, nolite cogitare de crastino, non enim dicitur crastinus dies nisi in tempore, ubi præterito succedit futurum. Ergo cum aliquid boni operamur, non temporalia sed æterna cogitemus, tunc erit illud bonum & perfectum opus. Pergit verò deinde pluribus declarare quomodo Sancti possint sibi temporalia providere, sic videlicet ut propter ista, Deo non sic militent, ut in operibus suis non regnum Dei, sed istorum acquisitionem intendant.

Quod & alibi copiosè prosequitur explanans illum Psalmi decimi octavi versum, *Averte oculos meos ne videant vanitatem: Hos, inquit, oculos quibus contemplamur quare faciamus quid quid facimus, adverti possit, ne videant vanitatem, id est, ne hanc attendat propter quam faciat cum boni aliquid facit. In qua vanitate præcipuum locum obtinet amor laudis humana propter quam multa magna fecerunt qui magni in hoc saeculo nominati sunt, Et post multa contra hanc vanitatem, sic propius ad rem nostram: Porro si vanum est propter hominum laudes bona facere, quanto vanius propter adipiscendam pecuniam, vel augendam sive retinendam, & si quid huiusmodi est commodi temporalis quod nobis accedit extrinsecus, quia omnia vanitas. Propter ipsam denique temporalem salutem non debemus facere bona opera nostra, sed potius propter illam quam speramus æternam, ubi bono incommutabili perfruamur, quod vobis erit ex Deo, imò quod nobis est ipse Deus.*

Ex quibus sancti Doctoris verbis intellige, quàm sit illorū, qui se nimis addicunt temporalibus, frigida ratio, cum ajunt se non habere malam intentionem, se nulli facere injuriam, se sua tantum velle sibi suisque conservare. Nam quæro abs te si ex illis es, propter quid vis illa tibi bona conservare? Nonne propter ipsa bona quæ nimis diligis, aut propter hanc temporalem vitam quæ illis sustentatur bonis? Nonne hoc est quod ait S. ille Doctor, esse vanum & cavendū? Nonne satis mala est illa contentio, qua tantum vacas bonis acquirendis vel conservandis propter ipsa bona? Expende illud propter, expende finem ibi latentem. Non quid agas contempleris, sed propter quid illud agas. Nam si vel bonum opus ageres propter illum finem cuius

Conc. 12.
in Ps. 118.

ius gratia tuis vacas commodis, tum bonū malē ageres, & bonum esse desineret: quāto id magis verum in his tuis negotiis & affectibus ubi nil spirituale & divinum, sed totum terrestre est ac humanum quod tractas. Non est crimen quia terrestre est, sed quia propter hoc solum tractas quod est terrestre & caducum, non sicut res ipsæ vituperabiles & criminosa, sed vel affectus, vel usus, vel utentis intentio seu finis. Si affectus est immoderatus, crimen est in illa immoderatione affectus. Si profanus aut perversus est usus, crimen est in illa usus perversitate. Si finis denique solum temporalis nec aliud spectans crimen est in illo fine, quia quod uni debetur Creatori ut sit finis ad quem, sicut est princi-

pium à quo sicut omnia, tu transfers in creaturam; quod tamen si leve initio videatur, sit tamen processu semper grave, quandoquidem ille est oculus qui te scandalizat, & qui potius debere erui quàm quod inde sequitur damnū inferri. Sunt illæ spinæ suffocantes sementem cœlitus jactam, sunt illa denique desideria nociva & inutilia quæ mergunt homines in interitum & perditionem; Nunquid hoc leve cenferi debet? 2. Tim. 6.

Tu autem o homo Dei, hac fuge, sectare verò justitiam pietatem, &c.

Sicut à Deo, sic ad Deum.

Vide hanc inter alias quæ multæ huc referri possunt veritates.

In 2. parte, Dominica 4. post Pascha.

HAC HEBDOMADA, cū Scribæ & Pharisei quererentur apud Dominum de ipsius discipulis quod non servarent Seniorum traditiones, responsione sua Christus Dominus detegit nobis aliquas illusiones quæ in vita spirituali possunt accidere, de quæ iis certissimæ veritates statuentur: ex Capite decimo quinto Matthæi.

F E R I A S E C U N D A .

Q U E R V N T V R S C R I B Æ E T P H A R I S Æ I A P V D D O M I N U M D E I L L I U S D I S C I P U L I S .

Quare Discipuli tui transgrediuntur traditionem Seniorum?
Matth. 15.

VERITAS PRACTICA.

Nec propter alios à bono te excusabis, nec quemquam alium propter te accusabis.

SENSVS PROPOSITIONIS EST, *Quod si ad majorem tuam perfectionem agnoveris coram Deo aliquod bonum tibi esse faciendum, sic constans esto in eo faciendo ut non desistas; nec te putes excusatum ab illo bono opere propter alios qui non idem faciunt; neque verò etiam propterea quemquam accuses qui non idem præbet.*

RATIO EST, *Quia ubi agitur de bono perfectionis, non est aqua semper tui & aliorum ratio sive obligatio.*

Sed quando non est aqua obligatio, non est locus excusationi, aut accusationi.

Ergo nec te excusare debes à bono propter alios, neque alios propter te accusare. Quod tamen

proclive est fieri, & diligenter cavendum.

I. P U N C T U M .

ERANT Scribæ & Pharisei religiosiores sui temporis apud Judæos, sed eorum religiositas tam multis erat infuscata superstitionibus ut potius irreligiositas censenda esset. Hæc autem inter alias frequentissima vigeat supersticio, ut dum mensæ accumberent, se toties lavarent ad usque cubitum, quoties cibi genus esset mutandum; erantque ita religiosi in ea ceremonia, ut si quos pietatis sectatores cernerent non eam observare, norarent eos ut profanos & velut læsæ religionis reos incusarent. Cū itaque discipulos Domini animadvertenter perfectioris vitæ cupidos, nec tamen hujus convivalis observantiæ studiosos, conveniunt ipsum Dominum graviter expostulantes & dicentes: *Quare discipuli tui transgrediuntur traditionem Seniorum? Non enim la-* Marci 7.
viant